

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๓๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ เล่มที่ ๑๕

บทบรรณาธิการ

คำถาม ศาลพิพากษาให้เพิกถอนการโอนที่ดินที่จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกโอนให้แก่จำเลย ให้จำเลยดำเนินการจดทะเบียนเพิกถอนการโอนด้วยค่าใช้จ่ายของจำเลย หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย ดังนี้ หากจำเลยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา ในการบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นต้องออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๕๙/๒๕๖๔

คำพิพากษาศาลชั้นต้นให้เพิกถอนการโอนที่ดินและบ้านบนที่ดินโฉนดที่จำเลย ในฐานะผู้จัดการมรดกของ ส. โอนให้แก่จำเลย ให้จำเลยดำเนินการจดทะเบียนเพิกถอนการโอนด้วยค่าใช้จ่ายของจำเลยหากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย หากจำเลยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา ในการบังคับคดีตามคำพิพากษา โจทก์สามารถดำเนินการโดยใช้คำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๕๗ โดยศาลชั้นต้นไม่จำเป็นต้องออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดี

คำพิพากษาของศาลที่ให้จำเลยดำเนินการจดทะเบียนเพิกถอนการโอนด้วยค่าใช้จ่ายของจำเลย มิใช่การพิพากษาให้จำเลยจ่ายค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนแก่โจทก์ทั้งสามโดยตรง โจทก์ทั้งสามมิใช่เจ้านี้ตามคำพิพากษาในส่วนหนี้ค่าใช้จ่ายนี้ หากจำเลยไม่ได้จ่ายยอมเป็นหน้าที่ของโจทก์ทั้งสามที่จะต้องจ่ายค่าใช้จ่ายการจดทะเบียนเพิกถอนการโอนไปก่อน แล้วค่าใช้จ่ายนี้ยอมถือเป็นหนี้ตามคำพิพากษาที่โจทก์ทั้งสามจะบังคับคดีต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๕๒ วรรคห้า มาตรา ๓๕๔ วรรคสอง และมาตรา ๓๕๙ วรรคสี่ เมื่อโจทก์ทั้งสามยังไม่ได้ชำระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจดทะเบียนเพิกถอนการโอนที่ดินและบ้านตามคำ

พิพากษา จึงยังไม่มีเหตุที่จะออกหมายบังคับคดีเพื่อยึดอายัดทรัพย์สินของจำเลยบังคับคดี นำเงินมาชำระแก่โจทก์ทั้งสามเป็นค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนเพิกถอนการโอนที่ดิน และบ้านตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

คำถาม คำสั่งของศาลอุทธรณ์ที่ให้โจทก์ชำระค่าขึ้นศาลเพิ่มเติมในส่วนฟ้องเดิม และฟ้องแย้ง หากโจทก์ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว โจทก์มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งหรือไม่ และโจทก์จะอุทธรณ์คำสั่งทันที ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๖๘/๒๕๖๕

คำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ที่ให้โจทก์ทั้งสามชำระค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์เพิ่มเติมในส่วนฟ้องเดิมและฟ้องแย้งนั้น เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๖ ประกอบมาตรา ๒๔๖ แม้โจทก์ทั้งสามไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าวโดยยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๑ อ้างว่า โจทก์ทั้งสามชำระค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ครบถ้วนแล้ว ซึ่งถือได้ว่าเป็นคำโต้แย้งคำสั่งระหว่างพิจารณาเพื่อการใช้สิทธิฎีกาแล้ว แต่โจทก์ทั้งสามก็ยังมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวเพื่อที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ จะได้พิจารณาชี้ขาดตัดสินอุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสามรวมทั้งความรับผิดชอบในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมให้ถูกต้องต่อไป และหากโจทก์ทั้งสามยังติดใจปัญหาเรื่องค่าขึ้นศาลในชั้นอุทธรณ์ว่าคำสั่งศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ที่ให้โจทก์ทั้งสามชำระค่าขึ้นศาลเพิ่มไม่ถูกต้องอยู่อีกโจทก์ทั้งสามก็มีสิทธิฎีกาได้ภายหลังศาลอุทธรณ์ภาค ๑ มีคำพิพากษาแล้ว การที่โจทก์ทั้งสามยื่นคำร้องดังกล่าวจึงเป็นเพียงแต่คำโต้แย้งคำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๑ โดยไม่นำค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์มาชำระเพิ่มตามคำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๑ เช่นนี้ เป็นการเพิกเฉยไม่ดำเนินคดีภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนดไว้เพื่อการนั้น กรณีจึงถือว่าโจทก์ทั้งสามได้ทิ้งฟ้องอุทธรณ์แล้ว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๔ (๒) ประกอบมาตรา ๒๔๖

โจทก์ทั้งสามชำระเงินเป็นค่าฤชาธรรมเนียมใช้แทน ซึ่งค่าฤชาธรรมเนียมใช้แทนที่ โจทก์ทั้งสามชำระในวันยื่นอุทธรณ์เป็นความรับผิดชอบของโจทก์ที่ ๑ ในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียม ที่ต้องชำระแทนจำเลยในส่วนฟ้องแย้ง ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่กำหนดให้ฝ่ายที่ แพ้คดีเป็นผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๖๑ โจทก์ ทั้งสามจึงไม่อาจนำเงินที่ต้องใช้แทนจำเลยดังกล่าวนำมารวมเป็นค่าขึ้นศาลใน ชั้นอุทธรณ์ได้ เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค ๑ เห็นว่าโจทก์ทั้งสามผู้อุทธรณ์ชำระค่าขึ้นศาล ชั้นอุทธรณ์มาไม่ถูกต้องครบถ้วน ก็เป็นอำนาจศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ที่จะให้ศาลชั้นต้น เรียกให้ผู้อุทธรณ์ชำระเสียให้ถูกต้องครบถ้วนก่อนได้ เมื่อโจทก์ทั้งสามได้รับหมายนัด ของศาลชั้นต้นให้นำค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์มาชำระเพิ่มตามทุนทรัพย์ส่วนฟ้องเดิมและ ฟ้องแย้งแล้ว แต่โจทก์ทั้งสามกลับไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลดังกล่าว ถือว่าโจทก์ ทั้งสามเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๑ อันเป็นการทิ้งอุทธรณ์

คำถาม โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองเพื่อให้ได้รับชำระหนี้จากทรัพย์ที่จำนองสองแปลง แต่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้โจทก์ได้รับชำระหนี้จากทรัพย์จำนองแปลงเดียว มิได้กล่าวถึง ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นทรัพย์จำนองอีกแปลงหนึ่ง โจทก์มีสิทธิขอให้แก้ไขหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๕๕๑/๒๕๖๕

คำฟ้องโจทก์บรรยายถึงข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีเพื่อบังคับจำนอง เอาแก่ที่ดินของจำเลยทั้งสองรวมสองแปลงคือที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๑๙๙๒ และ ๗๑๙๙๔ พร้อมสิ่งปลูกสร้าง โดยแนบหนังสือสัญญาจำนองที่ดินเป็นประกันรวมสองโฉนดมาทำย คำฟ้อง คำฟ้องของโจทก์ในส่วนนี้จึงถูกต้องและชัดเจนว่าหนี้กู้ยืมเงินรายนี้จำเลยทั้งสอง ได้เอาที่ดินทั้งสองแปลงตราไว้แก่ธนาคาร อ. เป็นประกันการชำระหนี้ หนังสือสัญญา กู้เงินทำยฟ้องก็ระบุว่าเป็นการกู้เงินจากธนาคาร อ. เพื่อซื้อที่ดินและอาคารคือที่ดิน

ทั้งสองแปลงและจดทะเบียนจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวเป็นประกันการชำระหนี้ จำเลยทั้งสองขาดนัดยื่นคำให้การและศาลชั้นต้นให้โจทก์ส่งเอกสารที่เห็นว่าจำเป็นแทนการสืบพยานโจทก์ คำพิพากษาศาลชั้นต้นให้เหตุผลที่ชี้ขาดให้โจทก์ชนะคดีโดยจำเลยทั้งสองขาดนัดยื่นคำให้การโดยเห็นว่าคำฟ้องของโจทก์มีมูลและไม่ขัดต่อกฎหมาย ผลแห่งคำวินิจฉัยของศาลชั้นต้นเช่นนี้คดีเป็นอันฟังได้ว่าจำเลยทั้งสองได้เอาที่ดินทั้งสองแปลงตราไว้เป็นประกันการชำระหนี้และโจทก์มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้พิพากษาสั่งให้ยึดทรัพย์สินซึ่งจำนองทั้งสองแปลงและให้ขายทอดตลาดได้ แต่ศาลชั้นต้นคงกล่าวต่อมาถึงทรัพย์ที่จำนองแต่เพียงที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๑๙๙๒ พร้อมสิ่งปลูกสร้างและพิพากษาให้บังคับจำนองแก่ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างแปลงนี้เท่านั้น มิได้กล่าวถึงที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๑๙๙๘ พร้อมสิ่งปลูกสร้างและมิได้ให้เหตุผลแห่งคำวินิจฉัยที่ไม่บังคับจำนองในส่วนนี้ด้วยชี้ให้เห็นว่าคำพิพากษาศาลชั้นต้นมีข้อผิดพลาดหรือผิดหลงเล็กน้อยที่โจทก์มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้แก้ไขให้ถูกต้องได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๓ ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ การเพิ่มเติมให้โจทก์ได้รับชำระหนี้จากทรัพย์ที่จำนองคือที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๑๙๙๘ พร้อมสิ่งปลูกสร้างไม่เป็นการแก้คำวินิจฉัยในคำพิพากษาเดิม

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์

บรรณาธิการ